en ubestemt Anelse om en Fuldkommenhedstype. Denne Anelse antog efter som hun skred frem ad sin Forfatterbane mere og mere Skikkelse af Fremtidskvinden, „den til Bevidsthed om sig selv og sin Stilling endelig oprystede Kvinde."

I Skønlitteraturen har Camilla Collett kun efterladt sig nogle faa Bøger, og den eneste større af disse er „Amtmandens Døtre", Norges „Hverdagshistorie", som den er bleven kaldt. Med denne Bog brød hun nye Baner i Norges Litteratur og indvarslede den Prosadigtning, som skabte Bjørnsons, Lies og Kjellands Samfundsromaner, men hun indvarslede ogsaa med de første spæde Klokkeklemt Kampen for Kvindens Frigørelse. Ligesom Mathilde Fibiger i Clara Rafaels Breve rettede ogsaa hun i denne Bog sit Angreb væsentlig imod Ægteskabet som Kvindens Brødstudium. Men for hver Bog hun herefter skriver, bliver Maalet: Kvindens fulde Genrejsning efter Aartusinders Undertrykkelse hende tydeligere bevidst, og i „Sidste Blade", „Mod Strømmen" og „Fra de stummes Lejr" ringer hun med stærke, fuldtonende Klokkeslag Kvindernes Oprejsningstid ind.

Som Grundtvig har sagt om Mathilde Fibiger, at hun tændte Bavnen paa Højen i dansk Litteratur, saaledes kan det siges om Camilla Collett, at hun tændte Kvindesagens Stjerne over Nordens Litteratur. Hun opnaaede i Modsætning til Mathilde Fibiger, at se sin Samtid ofre Røgelse til Stjernen rimeligvik uden Anelse om hvilke Omvæltninger denne lyste ind; hun saa paa sin 80-aarige Fødselsdag Nordens ypperste Mænd og Kvinder lægge deres Hyldest for hendes Fødder, men hendes Blik omtaagedes ikke af denne Triumf, med profetisk Seerkraft var det rettet mod endnu større Kampe og større Sejre i Fremtiden og med Ansigtet vendt mod sin Troes forjættede Land skrev hun:

„Den Dag vil komme, da Sagen forløser sig selv. Bevidstheden om dens Ret vil have gennemtrængt hele Samfundsatmosfæren. Vi vil indaande den med Luften, den vil gaa som Blomsterstøvet med Vinden, usynlig, ufattelig, og med uimodstaaelig Magt vil den gribe alle. Da, naar alles Øren er opladte for at høre, vil det være ligegyldig, hvem der taler, Mand eller Kvinde."

Verden som Manden har indrettet den.

Af *Perkins Gilman.*

Oversat af *K. Faye-Hansen.* (Aschehougs Forlag. Christiania).

Ved *A. P.*

(Fortsat).

—o—

Mandlig Litteratur.

Som Litteraturen nu er, gaar næsten alle Romaner i det eneste samme Spor. En ung Mand træder ud i Livet — husk et Liv paa 70 Aar — og man giver ham den ene Bog efter den anden, hvor de samme Slags Følelser bestandig lovsynges og overvurderes. Han læser uafladelig om Kærlighed, ædel og daarlig, tilladelig og utilladelig, naturlig og unaturlig, og han slutter uundgaaelig deraf, at intet andet foregaar i Verden. Er han en sund ung Mand, river han sig løs fra alt dette; men det Indtryk, Romanerne har givet ham, er falsk; og uden at han vidste det, har han taget Skade ved ikke at faa det sunde videre Syn paa Livet.

En ung Kvinde træder ud i Livet — husk et Liv paa 70 Aar —, hun faar de samme Bøger — med nogen Indskrænkning, alt i mildere Form og mindre Doser.

Mændene var hidtil de eneste Forfattere, Kvinderne er nye paa dette Felt og følger det mandlige Spor. Men dog er nye Felter ved at aabne sig; man har opdaget, at Livet er længere, videre, dybere, rigere, end de, som uafladelig spiller paa den ene Streng, vil have os til at tro.

Opdragelse.

Siden vor Tids Mænd blev menneskelige nok til at blive retfærdige, har de ladet Kvinden faa Del i Dannelsens Goder, og hun har vist sin Evne til at skatte og bruge disse Fordele. Men endnu kommer der dog Udbrud af Angst for, at vore Skoler skal blive feminiserede. Mr. B. Wendell ved Harvard Universitetet erklærer højtideligt, at Lærerens Intelli-